

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
	Afspraken in dit boek	2
	De namen van macOS	2
	Nieuw in macOS Ventura	2
	Meer verbeteringen in macOS Ventura	10
	Ventura installeren	11
	Vertrouwd met muis en toetsenbord	12
	Contextmenu's	15
	Het toetsenbord	15
	Het belang van een reservekopie	17
2	Introductie macOS	19
	Het besturingssysteem macOS	20
	Bureaublad	21
	Donkere modus	22
	Dock	23
	Finder	25
	Menuopties in Finder	27
	Iconen in de menubalk	38
	Bedieningspaneel	39
3	Mappen en bestanden	41
	Standaardmappen	42
	Voel u thuis in de thuismap	43
	Document creëren, bewaren en openen	45
	Verplaatsen, kopiëren en alias maken	48
	Meerdere bestanden of mappen selecteren	53
	Meerdere bestanden tegelijk hernoemen	53
	Bestanden delen met AirDrop	55
	Bestanden delen met iCloud Drive	57

4	Navigeren, zoeken en organiseren	61
	Meer kijk op vensters	62
	Vensters en hun eigenschappen	62
	Inhoud van een venster opruimen en sorteren	70
	Finder-tabbladen	71
	Programmatatabbladen	72
	Toon info	72
	Mission Control	74
	Spaces	76
	Stage Manager	77
	Spotlight	79
	Slimme mappen maken	82
	Siri	83
	Het dock	86
	Stapels	89
	Opslagruimte optimaliseren	91
	Uw iPhone of iPad beheren met Finder	95
5	Systeeminstellingen	97
	Overzicht van Systeeminstellingen	98
6	Programma's van macOS	145
	Werken met programma's	146
	De map Apps	148
	Hulpprogramma's	151
	App Store	153
	Foto's	154
	iMovie	155
	GarageBand	156
	iWorks	157

7	Aan de slag met programma's	159
	Contacten	160
	Agenda	163
	Notities	168
	Herinneringen	177
	Foto's	184
	Deelweergave	194
	Beeld in beeld	196
	Opdrachten	197
	Livetekst	203
	Continuïteit	204
	Handoff	204
	Continuïteitscamera	206
	Bellen via de iPhone	210
	Sms-berichten	211
	Persoonlijke hotspot	211
	Universeel klembord	212
8	Pret op internet	213
	Internetprogramma's	214
	Verbinding maken	214
	Mail	215
	Safari	231
	Berichten	246
	FaceTime	258
	iCloud	262
	Index	269

Inleiding

Wie vandaag een Apple-computer koopt, is hiermee niet alleen de gelukkige eigenaar van een zeer duurzame en betrouwbare computer, maar krijgt daarbij gratis het besturingssysteem macOS Ventura en diverse andere programma's meegeleverd. In dit boek leert u werken met de vele functies en mogelijkheden van macOS Ventura en de bijbehorende programma's.

Afspraken in dit boek

Opdrachten en onderdelen in een programmamenu worden vetgedrukt. Op deze manier geven we aan waarop u met de muis moet klikken of welk onderdeel u met de muis moet aanwijzen. Ook knoppen, pictogrammen, menunamen en tabbladen worden vet weergegeven.

Wanneer het de bedoeling is dat u een keuze in een menu maakt, geven we dit als volgt aan: Kies in Finder het menu **Ga, Recente mappen, Programma's** en selecteer de map **Documenten**.

Woorden in het Engels zijn cursief weergegeven: Plaats de muis boven het zoekresultaat en er verschijnt een informatievenster (*tooltip*).

Opdrachten die u moet typen worden in een ander lettertype weergegeven. Dat ziet er als volgt uit: Kies **Finder**, **Ga naar map** en typ `~/Library` in het invoerveld.

De namen van macOS

Om de verschillende versies van Apples besturingssysteem eenvoudig te kunnen onderscheiden zijn ze, behalve van een versienummer als 10, 11, 12 enzovoort, tevens voorzien van een herkenbare naam. Eerdere namen waren bijvoorbeeld OS X El Capitan en OS X Sierra. Bij de lancering van High Sierra ontdeed Apple zich van de naam OS X en werd het besturingssysteem voor de Mac omgedoopt tot macOS. De nieuwste versie is macOS 13, ofwel Ventura. Deze naam is een verwijzing naar de gelijknamige centrale Californische kustplaats, die erg populair is onder surfliedhebbers en tevens de provinciehoofdstad van Ventura County is.

Apple Silicon Mac Apple stapt over van Intel- naar ARM-processoren voor de ontwikkeling van alle toekomstige Mac-computers. De ARM-architectuur past beter bij de toekomstplannen van Apple met nóg dunnere, stillere en energiezuinigere Apple-apparaten. De overstap naar ARM verandert veel voor de gebruikers, maar ook voor de ontwikkelaars. macOS is erop gericht om de overstap voor beide partijen zo naadloos mogelijk te laten verlopen. Universal 2, Rosetta 2 en virtualisatiesoftware helpen hierbij. De nieuwe versie van Xcode, het programmeergereedschap van Apple, stelt appmakers in staat om apps te maken die zowel op computers met een Intel- als ARM-architectuur werken. Dit maakt het ook mogelijk om iOS- en iPadOS-apps te gebruiken op een Apple Silicon Mac.

Nieuw in macOS Ventura

Als u overstapt van een veel oudere macOS-versie naar Ventura zal het wellicht opvallen dat er een en ander is veranderd aan het uiterlijk van Finder; programmavensters zijn lichter en menu's en dialoogvensters bieden extra witruimte om de leesbaarheid te verbeteren. Dialoogvensters worden gedimd en in het midden van de app weergegeven. De iconen zijn vierkant met afgeronde hoeken, net als op iOS.

Daarnaast zijn er weer talloze nieuwe functies die niet direct zichtbaar zijn, maar die het functioneren van uw Mac sterk verbeteren. Zo worden bijvoorbeeld macOS-updates op de achtergrond geïnstalleerd en beschermt Ventura het systeemvolume door de exacte lay-out van de vaste schijf in de gaten te houden en in te grijpen bij manipulatie van buitenaf. Ook kunt u gebruikersgegevens en hieraan gekoppelde apps van het systeem verwijderen, zonder macOS opnieuw te hoeven installeren. Bewaarde wachtwoorden voor applicaties en websites kunt u beheren in Systeeminstellingen (voorheen Systeemvoorkeuren). Wachtwoorden kunt u tevens importeren en exporteren. Ventura biedt bovendien een zogeheten *authenticator* die verificatiecodes genereert die u kunt gebruiken om veilig in te loggen op websites of in applicaties.

Het onderdeel iCloud in de navigatiekolom bevat een extra item, Gedeeld, waarin alle gedeelde documenten worden weergegeven, inclusief informatie over bewerkingen aan het bestand.

Het voortgangsvenster dat u ziet tijdens het kopiëren of verplaatsen van bestanden is verbeterd. Het is tevens mogelijk om het kopiëren of verplaatsen van bestanden te stoppen of te annuleren als blijkt dat dit veel tijd in beslag zal nemen. U kunt deze opdracht dan later hervatten wanneer u de Mac niet meer (intensief) gebruikt.

De app Opdrachten uit iOS en iPadOS is ook beschikbaar in macOS. Dit maakt het mogelijk om opdrachten te laten uitvoeren met behulp van bijvoorbeeld Siri- of menucommando's. Siri 'begrijpt' steeds beter de context van uw opdrachten, zodat u kunt verwijzen naar wat u net daarvoor hebt gevraagd. Siri geeft ook automatische suggesties voor een volgende actie na het voltooiën van een opdracht. Siri-opdrachten verschijnen desgewenst in het menu Snelle taken.

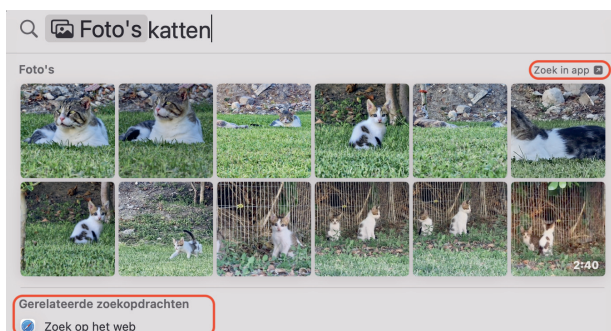
Siri In macOS werkte Siri voorheen soms anders dan in iOS. Zo was het niet mogelijk om met Siri een timer op uw Mac in te stellen. In plaats hiervan werd hiervoor een herinnering gemaakt, maar dat is toch niet helemaal hetzelfde. De toevoeging van de app Klok in macOS Ventura maakt het nu echter wél mogelijk om een timer of wekker te activeren met behulp van Siri. De digitale assistent bevat daarnaast ook enkele subtiele aanpassingen die beter zijn afgestemd op macOS

Opdrachten en Siri

Op het eerste gezicht lijkt Spotlight onveranderd, maar de zoekfunctie biedt ook in Ventura weer enkele nieuwe opties. Spotlight toont nu bijvoorbeeld afbeeldingen die u bewaart in Foto's, Berichten, Notities en andere macOS-applicaties, en zoekt

Spotlight

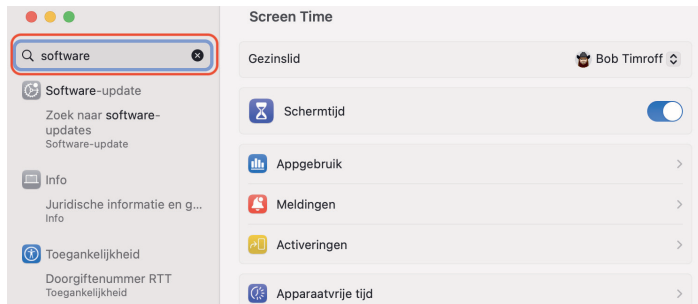
Spotlight toont ook afbeeldingen die u bewaart in macOS-apps.

I. Inleiding

ook naar afbeeldingen op internet. Als u zoekt naar artiesten, contacten sportuitslagen enzovoort, verschijnt de informatie weer net iets overzichtelijker dan voorheen. U kunt resultaten in een snelle voorvertoning bekijken door een zoekresultaat te selecteren en hierna op de spatiebalk te drukken.

System-instellingen

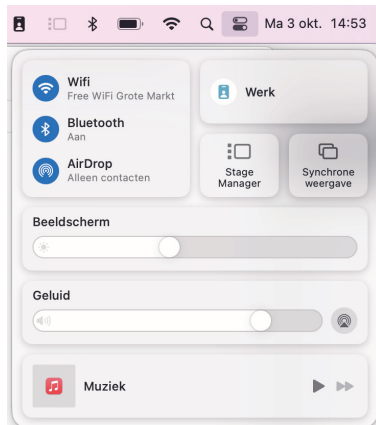
Het onderdeel Systeemvoorkeuren heet nu Systeeminstellingen. Het paneel heeft een nieuw ontwerp gekregen dat sterk doet denken aan de app Instellingen voor iOS en iPadOS: Systeeminstellingen toont links een navigatiebalk waarmee u een onderdeel selecteert. De instellingen en opties verschijnen vervolgens in het rechtervenster. Sommige instellingen zijn ook anders ingedeeld dan voorheen. Opties zet u ook niet meer aan met een zogeheten selectievakje, maar met een schakelaar. De nieuwe indeling is misschien even wennen, maar biedt sneller toegang tot alle instellingen. Als u even niet meer weet waar u een specifieke instelling kunt aanpassen, typ dan een trefwoord in het zoekvak linksboven. Er verschijnt dan een overzicht met alle onderdelen die de instellingen bevatten.

Typ een zoekterm om te achterhalen waar u specifieke instellingen kunt veranderen.

Bedieningspaneel

Het bedieningspaneel is een functie in macOS die rechtstreeks afkomstig is uit iOS en iPadOS. Het menuonderdeel maakt het mogelijk om sneller toegang te krijgen tot veelgebruikte functies en voorzieningen, zoals de instellingen voor wifi, Bluetooth, AirDrop, nachtmodus en meer, zonder Systeeminstellingen te hoeven openen. U kunt instellen welke functies u in het paneel plaatst. Menuopties die u het meest gebruikt kunt u vastzetten in de menubalk waardoor u nog sneller toegang hebt tot deze onderdelen. De functie Niet storen maakt sinds macOS Monterey onderdeel uit van de nieuwe functie Focus. Het bedieningspaneel toont ook welke apps toegang hebben tot de microfoon op uw Mac.

Het bedieningspaneel biedt snelle toegang tot veelgebruikte functies en voorzieningen.

Een geheel nieuwe functie in macOS (en iPadOS) is Stage Manager. Deze voorziening biedt net als Exposé en Mission Control de mogelijkheid om overzicht te houden op geopende apps en vensters en om hier snel toegang toe te krijgen. Alle geopende apps en vensters worden met Stage Manager samengevoegd in één weergave, waardoor u zich beter op uw werk kunt richten en sneller en eenvoudiger van taak wisselt.

Stage Manager

Wisselen tussen apps of vensters is een kwestie van klikken op een samengevoegd item. U klikt op het bureaublad om snel terug te gaan naar een bestand of map. Behalve één centraal weergegeven app kan er ook een groep apps of vensters worden samengevoegd. Overige actieve apps worden weergegeven in een zijbalk aan de linkerkant van het scherm.

Wie geïnteresseerd was in de actuele weersverwachting kon in macOS de Weerwidget gebruiken, maar een aparte app Weer (zoals in iOS) was er niet. Zowel macOS Ventura als iPadOS 16 zijn nu eindelijk van deze app voorzien. Weer toont uitgebreide informatie in het hoofdvenster met geanimeerde achtergronden waarin u de positie van de zon, wolken en neerslag ziet. Klik u op een onderdeel, dan verschijnen er extra relevante grafieken en uitgebreide informatie, zoals de temperatuur per uur of de verwachte hoeveelheid neerslag voor de komende tien dagen.

Weer

Een handige kleurschaal toont wat de luchtkwaliteit is en in welke categorie die valt. U weet ook meteen of de luchtkwaliteit beter of slechter is dan gisteren.

Wat voor weer zou het zijn in Den Haag?

Klok

We meldden eerder al dat Siri nu ook de Klok-app ondersteunt. Dit betekent tevens dat u nu alle overige klokfuncties tot uw beschikking hebt, zoals het instellen van timers en wekkers en het gebruik van de stopwatch. Daarnaast kunt u meerdere klokken voor tijdzones weergeven.

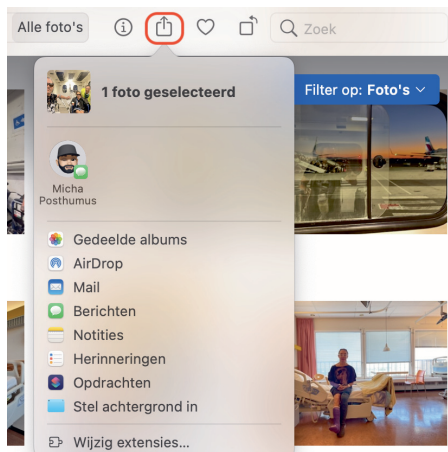
De knop Delen in bijvoorbeeld Safari of in Foto's vertoont overeenkomsten met de wijze waarop we bestanden of links delen op de iPhone en iPad, zoals deelsuggesties voor recente contacten. U kunt bijvoorbeeld ook meteen een pagina delen via Berichten, zonder een bijbehorende app te hoeven kiezen. Bovendien wordt dit nu in een zwevend menu getoond in plaats van een submenu.

Delen

I. Inleiding

Delen werkt weer nog sneller en eenvoudiger.

Safari

De gebruikersinterface van Safari biedt sinds macOS Big Sur diverse nieuwe functies waarmee we het uiterlijk van de webbrower kunnen personaliseren met items zoals leeslijst, favorieten, iCloud-tabbladen, een privacyrapport en een achtergrondafbeelding.

De verbeterde vormgeving van Safari zorgt voor een duidelijk overzicht van al uw tabbladen. Safari biedt nu de mogelijkheid om een set tabbladen te delen met uw contacten. Iedereen kan dan ook zelf tabs toevoegen, waarna de tabgroep in *real time* wordt bijgewerkt. Tabgroepen hebben hun eigen startpagina waar u een achtergrond en favorieten aan kunt toevoegen. In elke gemaakt tabgroep kunt u tabbladen vastzetten (pinnen).

Pushmeldingen van webpagina's zorgen ervoor dat u in Safari meldingen krijgt van webpagina's. Beschikbare extensies van uw andere apparaten worden weergegeven in de voorkeuren van Safari. U hoeft ze dus maar één keer aan te zetten; zodra u extensies installeert, synchroniseren ze direct. Safari synchroniseert ook website-instellingen zoals bijvoorbeeld het zoomniveau of de Reader-weergave op alle apparaten waarop u hetzelfde iCloud-account hebt ingesteld.

Er zijn nieuwe talen toegevoegd aan de functie Vertalen. Ook webpagina's in het Nederlands, Turks, Thai, Vietnamees, Pools en Indonesisch zijn nu direct in Safari te vertalen. De voorziening Livetekst maakt het bovendien mogelijk om ook tekst in afbeeldingen te vertalen.

Berichten

Ook de app Berichten biedt weer diverse extra functies. U kunt bijvoorbeeld specifieke berichten vastmaken (pinnen) waardoor ze later eenvoudiger zijn terug te vinden. Materiaal dat met u wordt gedeeld in Berichten, kan automatisch worden weergegeven in geselecteerde apps met het onderdeel Gedeeld met jou. Als de functie Gedeeld met jou is uitgeschakeld, wordt materiaal dat is vastgemaakt nog wel weergegeven in applicaties als Foto's, Podcast, Safari of TV. Fotocollectie groepeer meerdere foto's die u met Berichten hebt ontvangen.

Iedereen die u via Berichten een uitnodiging stuurt om samen te werken, wordt automatisch toegevoegd aan het document, de spreadsheet of het project. De functie is compatibel met Bestanden, Finder, Keynote, Numbers, Pages, Notities,

Herinneringen en Safari, en diverse apps van derden. Wanneer iemand een wijziging aanbrengt, verschijnt daar boven in de berichten-reeks een melding van. Klik erop om terug te gaan naar het gedeelde project.

Het is daarnaast mogelijk om tot twee minuten na verzending van een bericht het bericht nog te bewerken of nog in te trekken. Het is handig om berichten als ongelezen te markeren als u later pas tijd hebt om ze te beantwoorden. Zo voorkomt u dat u belangrijke berichten weer vergeet. Berichten die u minder dan dertig dagen geleden hebt verwijderd, zijn ook terughalen.

Notities kunt u voorzien van tags en dat maakt het mogelijk te filteren op specifieke notities. U kunt hiermee ook slimme mappen maken die het beheren en terugvinden van uw notities vereenvoudigen. Notities biedt een gedetailleerd overzicht van wijzigingen in gedeelde notities. Net als in Berichten kunt u vermeldingen van namen (*mentions*) aan notities toevoegen. Notities worden chronologisch gegroepeerd in categorieën als Vandaag en Gisteren. Zo vind u ze makkelijker terug in de weergaven Lijst of Galerie. Geef aan of u op een of meer criteria wilt filteren in een slimme map of de tagkiezer.

Notities

Ook slimme mappen zijn weer verbeterd, bijvoorbeeld met geavanceerde nieuwe filters om notities in een slimme map automatisch in te delen. U kunt regels maken voor de datum waarop de notitie gemaakt of gewijzigd is, of de notitie gedeeld is of ergens wordt vermeld, of regels instellen voor checklists, bijlagen, mappen, snelle notities, vastgemaakte notities of vergrendelde notities. U kunt samen met anderen aan notities werken, door uw contacten eenvoudigweg een link naar die notities toe te sturen. Vergrendelde notities zijn nu te versleutelen met uw wachtwoord.

Het doel van Herinneringen is zeer basaal, maar er valt natuurlijk altijd wel iets te verbeteren aan de manier waarop we onze 'kattebelletjes' maken en ontvangen. De meeste hiervoor genoemde nieuwe functies uit Notities vindt u ook terug in Herinneringen, zoals het gebruik van tags, het filteren op een of meerdere tags, het gebruik van slimme lijsten en meer. U kunt nu bij het maken van een herinnering ook snel tags, markeringen, prioriteit en personen selecteren. U kunt uw favoriete lijsten vastzetten zodat u ze snel bij de hand hebt.

Herinneringen

Bewaar lijsten als sjablonen als u ze vaker wilt gebruiken, bijvoorbeeld voor vaste routines of veelgebruikte lijsten. Maak een link om een sjabloon te publiceren en met anderen te delen, of download sjablonen die door anderen zijn gedeeld.

Bekijk alle voltooide herinneringen op één plek, inclusief details zoals het tijdstip waarop de taak is afgerond.

De lijsten Gepland en Vandaag zijn verbeterd. Doordat u herinneringen nu op tijd en datum kunt groeperen, gaat bekijken en toevoegen nog eenvoudiger. De lijst Vandaag is gegroepeerd op Ochtend, Middag en Vanavond voor meer overzicht. De lijst Gepland heeft nieuwe groepen per week en per maand voor uw planningen voor de langere termijn. U kunt op een groep klikken voor een gecombineerde weergave van de lijsten en herinneringen die daarbij horen. Het is mogelijk een melding te ontvangen wanneer taken worden toegevoegd aan gedeelde lijsten of als ze worden afgerond. Geef aan of je op een of meer criteria wilt filteren in een slimme lijst of de tagkiezer.

FaceTime

FaceTime bood al eerder de mogelijkheid om te videobellen met een groep van maximaal 32 personen en om personen uit te nodigen voor een FaceTime-sessie met behulp van de app Agenda of een weblink. Ook andere platformen waaronder Android en Windows worden ondersteund door de webapplicatie van FaceTime.

Nieuw is de optie om Handoff te gebruiken met FaceTime. Dit maakt het mogelijk om FaceTime-gesprekken die u op uw iPhone of iPad start, voort te zetten op een Mac, en andersom. En als u een Bluetooth-headset hebt verbonden, wordt deze automatisch verbonden op het nieuwe apparaat.

Wanneer u met mensen samenwerkt in Bestanden, Finder, Keynote, Numbers, Pages, Notities, Herinneringen, Safari en ondersteunde apps van andere fabrikanten, kunt u eenvoudigweg op de naam van de persoon klikken om een FaceTime-gesprek te starten.

Continuïteitscamera

Misschien gebruikt u de functie Continuïteitscamera al, om een foto te maken met de iPhone-camera en deze toe te voegen aan een document op de Mac. In macOS Ventura is deze functionaliteit uitgebreid met de mogelijkheid om een iPhone (draadloos) als webcam of microfoon te gebruiken. Ook de opties Center Stage, Portretmodus en Studiolicht kunnen hierbij worden gebruikt, mits u beschikt over een iPhone met ondersteuning van deze functies. Dit is vooral zeer handig als de kwaliteit van uw iPhone-camera- en microfoon beter is dan die van uw Mac, of als u een Mac-model gebruikt waarbij een webcam of microfoon ontbreekt, zoals een Mac-mini.

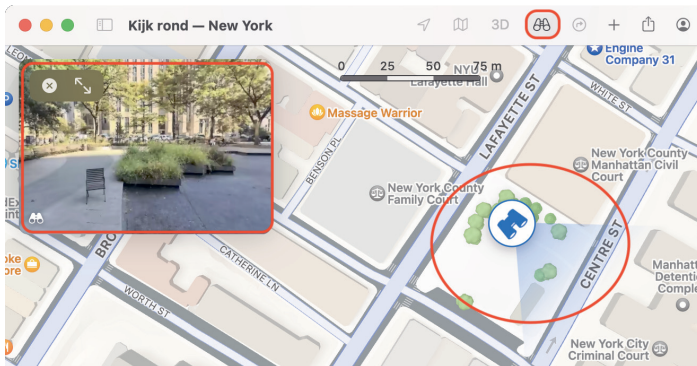
De voorziening Continuïteitscamera biedt daarnaast de optie Desk View die, met behulp van de ultra-groothoekcamera op uw iPhone, een bovenaanzicht van uw fysieke bureaublad toont. Zo kunnen anderen meekijken tijdens het maken van uw zogeheten *unboxing-video* of tijdens handelingen die u doet op uw toetsenbord, een iPad of iets dergelijks. Slimme algoritmes zorgen ervoor dat het opgenomen beeld van de iPhone plat wordt weergegeven, zodat het lijkt alsof we van bovenaf kijken.

Foto's

Ook Foto's is flink uitgebreid met enkele nieuwe functies en bewerkingsmogelijkheden. Zo biedt de app nu de mogelijkheid uw fotobibliotheek op te ruimen door duplicaten van foto's en video te detecteren die u kunt samenvoegen en verwijderen. De albums Verborgen en Recent verwijderd zijn nu standaard vergrendeld en kunnen worden ontgrendeld met uw wachtwoord of met Touch ID. Wijzigingen die u in één foto aanbrengt zijn snel en eenvoudig op een reeks foto's toe te passen. Personen in het album Personen kunnen op alfabetische volgorde worden weergegeven. Abonnees van Apple Music kunnen elke van de tientallen miljoenen nummers uit de bibliotheek van Apple Music aan hun Terugblikken toevoegen. Het is nu mogelijk om Terugblikken en Uitgelicht materiaal uit te schakelen in Foto's en in de Foto's-widget.

Kaarten

De voorgaande versie van Kaarten werd al uitgebreid met een functie die verdacht veel lijkt op *Streetview* uit Google Maps, een interactieve werelddbol die zo uit Google Earth lijkt te zijn ontsnapt. Kaarten in Ventura heeft eveneens enkele vernieuwingen, zoals de mogelijkheid om een route uitstippelen met meerdere stops. U ziet die route ook meteen op uw iPhone wanneer u klaar bent voor vertrek. Een andere praktische verbetering is de mogelijkheid om te zien hoeveel het kost als u met het openbaar vervoer reist.

Kaarten biedt nu de optie om ook eerst even rond te kijken voordat u op pad gaat.

Focus

Met de standaardinstellingen van Niet storen ontvangt u geen notificaties, tekstberichten en telefoontjes, bijvoorbeeld tijdens het rijden of wanneer u slaapt. Niet storen maakt deel uit van de nieuwe voorziening Focus. Focus zorgt dat u geconcentreerd blijft en ongestoord kunt werken en filtert meldingen op basis van uw activiteit. Met Focus-schema's schakelt u automatisch een specifieke focus in afhankelijk van een tijdstip of plaats, of wanneer u een bepaalde app gebruikt. Wanneer u een focus instelt, bepaalt u zelf van welke apps en personen u meldingen wilt ontvangen. U kunt echter zeer uitgebreid instellen welke specifieke personen en applicaties wél notificaties mogen sturen, of welke personen u wél mogen bellen als u Focus hebt geactiveerd.

U kunt een tijdstip, locatie of app toevoegen waarmee u Focus automatisch activeert. Als Focus actief is en u meerdere Apple-apparaten gebruikt, wordt Focus automatisch geactiveerd op al deze apparaten. Als personen contact met u opnemen terwijl Focus actief is, worden zij hier van op de hoogte gebracht. Voor elke Focus-optie krijgt u configuratiestappen op maat.

Gebruik Focus-filters om in te stellen wat u te zien krijgt in Apple-apps als Agenda, Mail, Berichten en Safari voor elke focus die u inschakelt. Stel bijvoorbeeld in dat Safari automatisch specifieke tabgroepen opent in de focus Werk, of verberg uw werkagenda als de focus Persoonlijk actief is.

Een veelbelovende nieuwe functie sinds macOS Monterey is Universal Control. Hiermee gebruikt u toetsenbord, muis en trackpad gelijktijdig op Mac én iPad, of sleept u inhoud, bijvoorbeeld een geselecteerde tekst of afbeelding, of bestanden, van het ene apparaat naar het ander apparaat. Universal Control werkt automatisch, er is geen installatie vereist en biedt ondersteuning voor maximaal drie apparaten. De nieuwe functie vereist iPadOS 15 of hoger, macOS 12 (macOS Monterey) of hoger, en ondersteunende apparaten.

Universal Control

Echter, niet alle Macs en iPads met macOS 12 en iPadOS 15 ondersteunen Universal Control. De functie werkt op de volgende apparaten:

- MacBook Pro (2016 en nieuwer), MacBook (2016 en nieuwer), MacBook Air (2018 en nieuwer), iMac (2017 en nieuwer), iMac (5K Retina 27-inch, eind 2015), iMac Pro, Mac mini (2018 en nieuwer), Mac Pro (2019);
- iPad Pro, iPad Air (derde generatie en nieuwer), iPad (zesde generatie en nieuwer), iPad mini (vijfde generatie en nieuwer).

Overige vereisten Op alle apparaten moet u met hetzelfde Apple ID zijn ingelogd. Daarnaast moet twee-factor-authenticatie actief zijn. Tevens moeten bluetooth, wifi en Handoff ingeschakeld zijn, en de apparaten mogen niet meer dan tien meter uit elkaar staan

AirPlay to Mac

AirPlay kennen we al een tijdje als de eenvoudigste manier om muziek, video, foto's, podcasts en games af te spelen op externe Apple-apparaten, zoals Apple TV, HomePod of andere speakers. Ventura biedt de mogelijkheid om dergelijke inhoud ook naar een Mac te streamen. U kunt synchrone weergave gebruiken, of de inhoud als extra scherm gebruiken in Keynote en andere ondersteunde applicaties. U kunt uw Mac ook gebruiken als een AirPlay 2-luidspreker. AirPlay werkt zowel draadloos als met een USB-kabel. De functie is alleen beschikbaar op iMac Pro, MacBook Pro 2018, MacBook Air 2018, iMac 2019, Mac mini 2020, en Mac Pro 2019 of nieuwer.

App Store

De App Store is een belangrijke schakel voor nieuwe software en updates. Het is dus logisch dat Apple wil dat u zich veilig voelt op deze plek. De App Store voorziet voortaan elke app van informatie over de wijze waarmee een app met uw gegevens omgaat. Net als bij etiketten op voedselproducten, weet u dus eindelijk wat u mogelijk in huis haalt. Apple verplicht ontwikkelaars om u, voordat u een app downloadt, zo transparant mogelijk te informeren of en hoe uw gegevens worden verzameld.

Geen 32-bitsapplicaties Sinds macOS Catalina (versie 10.15) ondersteunt Apples besturingssysteem alleen nog 64-bitsprogramma's. Als u voor het upgraden naar macOS Ventura wilt weten of er 32-bitsapplicaties op uw Mac staan die u absoluut niet kunt missen, open dan het menu **Apple** en kies hierin **Over deze Mac**. Klik op **Meer info** en hierna (geheel onderaan) op **Systeemoverzicht**. Open het onderdeel **Software** en klik vervolgens op **Verouderde software**. U ziet nu een lijst met alle applicaties die verouderd zijn. Staan hier bepaalde apps tussen waarvoor (nog) geen 64-bitsversie bestaat, neem dan contact op met de maker van de software om te achterhalen of – en wanneer – er een update verschijnt.

Meer verbeteringen in macOS Ventura

Er zijn nog meer kleine aanpassingen in macOS Ventura gedaan die misschien minder in het oog springen, zoals:

- **Achtergrondgeluiden op de Mac** Net als op de iPhone en iPad biedt Toegankelijkheid de mogelijkheid om achtergrondgeluiden, zoals regen, de zee of soorten ruis af te spelen. Dit helpt u te ontspannen en omgevingsgeluid te maskeren zodat u minder snel wordt afgeleid.
- **Gesprekken beëindigen met Stembediening** Beëindig nu telefoontjes en FaceTime-gesprekken met Stembediening. Hiervoor geeft u gewoon het commando "Hang op" terwijl Stembediening aan staat.
- **Buddy-controller** Combineert de input van meerdere gamecontrollers, zodat iemand anders kan helpen tijdens het gamen.

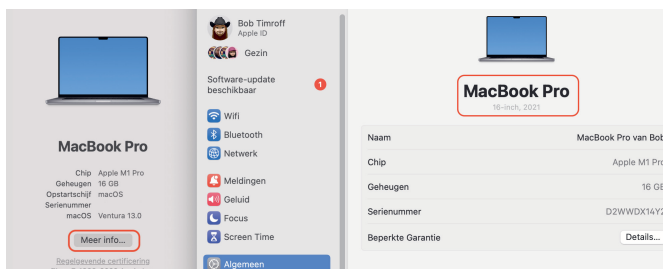
- **Nieuwe talen en stemmen voor VoiceOver en Gesproken materiaal**
De voorzieningen VoiceOver en Gesproken materiaal zijn nu beschikbaar in meer dan twintig extra talen en taalversies, waaronder Bengaals (India), Bulgaars, Catalaans, Oekraïens en Vietnamees. U kunt kiezen uit tientallen nieuwe stemmen die zijn geoptimaliseerd voor functies van Toegankelijkheid.
- **Tekst controleren met VoiceOver** Hiermee vindt u veelgemaakte fouten zoals dubbele spaties en verkeerde hoofdletters in documenten en e-mailberichten, voordat u ze deelt met anderen.
- **Apple Pay** Het betaalscherm van Apple Pay op het web had in al macOS Monterey een nieuw ontwerp gekregen. Het ziet er hetzelfde uit als op de iPhone en iPad sinds iOS 15 en iPadOS 15. U kunt nu kaarten rechtstreeks uit Apple Pay toevoegen en alle informatie over uw aankoop bekijken in het verbeterde overzicht.
- **Over deze Mac** De informatiepagina Over deze Mac is opnieuw ontworpen en oogt minimalistischer. Voor extra opties klikt u op **Meer info**. Onderdelen als Opslag, Beeldschermen en Systeemoverzicht zijn verplaatst naar **Systeeminstellingen, Algemeen, Info**. Om het onderdeel Systeeminformatie direct te openen, houdt u Option/Alt ingedrukt en opent u het menu **Apple**.

Ventura installeren

U vindt de gratis update voor Ventura met het programma App Store. Voor een upgrade naar Ventura moet uw Mac echter aan diverse voorwaarden voldoen. Ventura ondersteunt zowel Apple Silicon als Intel Macs. Uw Mac moet een 64-bitsprocessor bevatten (een Intel Core 2 Duo of nieuwer). Upgraden is mogelijk vanaf Mac OS X Mountain Lion (10.8) of hoger. Apple-computers die geen gebruik kunnen maken van Metal 2 zijn ongeschikt voor een upgrade naar Ventura.

- iMac (2017 en nieuwer)
- iMac Pro (2017 en nieuwer)
- MacBook Air (2018 en nieuwer)
- MacBook Pro (2017 en nieuwer)
- MacBook 12-inch (2017 en nieuwer)
- Mac Pro (2019 en nieuwer)
- Mac mini (2018 en nieuwer)
- Mac Studio

Hoe oud is uw Mac? Wellicht hebt u geen flauw idee hoe oud uw Mac is. Kies in dat geval het menu **Apple, Over deze Mac** en tik op **Meer info**. Het onderdeel **Algemeen, Info** vermeldt hoe oud het model is.

Leer alles over uw Mac met Over deze Mac.

Vertrouwd met muis en toetsenbord

Voor wie nog niet zo lang met een computer werkt, leggen we eerst een aantal basishandelingen met de muis en het toetsenbord uit. Zo raakt u snel vertrouwd met de grafische gebruikersinterface van macOS. Bent u hiermee al helemaal vertrouwd, dan kunt u dit deel natuurlijk overslaan en direct naar het volgende hoofdstuk gaan.

Muis in de hand

Als u de muis beweegt, ziet u een pijl op het scherm bewegen: de cursor. Soms ziet u de cursor veranderen van het pijltje in een ander symbool. In dat geval hebt u iets geselecteerd waarmee u extra functies tot uw beschikking krijgt.

Cursor kwijt? Als u een hoge beeldschermresolutie op uw Mac gebruikt, kan het voorkomen dat u de muisaanwijzer niet meer kunt vinden. Beweeg dan de muis een paar keer snel heen en weer, om de muiscursor een paar seconden te vergroten.

Selecteren

U gebruikt de muis onder meer om mappen, programma's en bestanden op de computer te openen en menu's en dialoogvensters te bedienen. Als u één keer op het icoon in de rechterbovenhoek – Macintosh HD – klikt, ziet u aan de oplichtende randen en bestandsnaam van het icoon dat het is geselecteerd. Als we het in dit boek hebben over het selecteren van een map, document of programma, weet u nu wat er wordt bedoeld.

U kunt ook de vaste schijf een nieuwe naam geven.

Blauw Klikte u na het selecteren nogmaals op de naam van een bestand, dan wordt deze blauw. De Return-toets geeft hetzelfde resultaat. Selecteer een bestand, druk op de Return-toets en typ een nieuwe naam voor het bestand.

Dubbelklikken

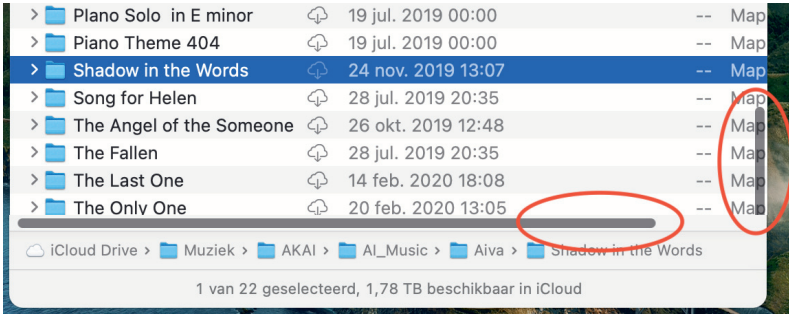
U opent mappen, programma's en documenten door twee keer snel achter elkaar op het icoon te klikken. Als er meer bestanden in de map staan dan er in het venster zichtbaar zijn, gebruikt u de schuifbalken aan de zijkant van het venster.

Scrollen

Om door de inhoud van een pagina of venster te navigeren, scrolt u met de muis of via het trackpad. Scrol naar beneden om naar de inhoud van een venster of pagina bovenaan te gaan en naar boven om de inhoud onder in een venster of pagina te kunnen bekijken. De bediening van uw computer sluit hiermee helemaal aan op iOS, het besturingssysteem dat wordt gebruikt op de iPhone, iPod touch en iPad.

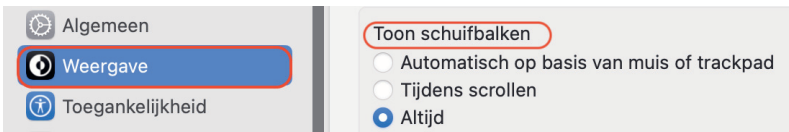
Met de standaardinstelling van macOS wordt de schuifbalk in het venster verborgen totdat u het scrolwiel of het stuurvlak van de muis gebruikt, of met twee vingers over een trackpad omhoog of omlaag veegt. Als u het verbergen van de schuifbalken

Met de schuifbalken kunt u de inhoud van een venster geheel bekijken.

niet prettig vindt, verander dan de instellingen met **Systeeminstellingen**, **Weergave**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Altijd**.

Kiezen of u de schuifbalken standaard in het venster wilt weergeven.

Trackpad Bij de MacBook en MacBook Pro van Apple wordt geen muis geleverd, maar gebruikt u een *trackpad* om alle muishandelingen uit te voeren. Met speciale bewegingen, *gestures* genoemd, kunt u selecteren, (rechts)klikken, scrollen, zoomen en bladeren, of toepassingen zoals Mission Control en Launchpad activeren.

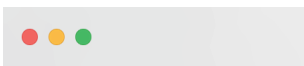
Bewegingen MacOS Ventura gebruikt bewegingen voor het trackpad, waarmee u de computer nog intuïtiever kunt bedienen. Gelukkig is dit niet alleen voorbehouden aan de bezitters van een MacBook. Het Magic Trackpad van Apple kunt u apart aanschaffen. Het werkt hetzelfde als het trackpad van een MacBook, maar is stukken groter. U verbindt het Magic Trackpad draadloos met uw Mac met de Bluetooth-technologie.

Pas de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

Vergroten en verkleinen

Met de zoomknop, het kleine groene knopje linksboven in het venster, worden vensters getoond in volledige schermweergave. Als er zich te veel bestanden of mappen in een venster bevinden, verschijnen – afhankelijk van uw instellingen – de horizontale of verticale schuifbalken, zodat u door de inhoud kunt scrollen.

De drie knoppen waarmee u elk venster – respectievelijk – sluit, minimaliseert en maximaliseert.

I. Inleiding

Vensters maximaliseren Als u de inhoud van een Finder-venster wilt bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven, klik dan met ingedrukte Option-toets op het groene knopje van een venster.

Vensters maximaliseren met dubbelklik Het is ook mogelijk om de inhoud van een map in een Finder-venster beter te bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven: dubbelklik dan op de titelbalk van het venster. Als dit niet werkt ga dan naar **Systeeminstellingen, Bureaublad en Dock**. Activeer de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te** en kies **Ver groot/verklein**.

Minimaliseren

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de minimaliseer-knop (het gele knopje). Het venster verdwijnt hiermee met een sierlijke bocht in het dock en verschijnt rechts van de andere symbolen.

De vensterknoppen treft u aan in alle programma's van macOS. Met minimaliseren bergt u een scherm tijdelijk in het dock op.

Minimaliseren met dubbelklik Een venster kunt u ook minimaliseren door te dubbelklikken in de bovenste balk van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Systeeminstellingen, Bureaublad en Dock**. Kies **Minimaliseren** naast de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te**. Wilt u het geminimaliseerde venster weer zien, dan klikt u erop in het dock, of klikt u in het menu **Finder, Venster** op de vensternaam.

Sluiten

U sluit een geopend venster met het rode knopje (sluitknop) linksboven in het venster. Het venster is dan echt verdwenen. Als u een venster van een programma sluit, vraagt het programma – als dat nog niet is gebeurd – of u de inhoud van het venster als document wilt bewaren. Dit wordt overigens alleen gevraagd als de functie **Vraag om wijzigingen te bewaren bij sluiten van documenten** is geactiveerd. U vindt deze instellingen in **Systeeminstellingen, Bureaublad en Dock**.

Inhoud van map Dubbelklikken op een map toont de inhoud van de map. Dubbelklik op een programma om het te starten. Een dubbelklik op een document start het programma waarmee het bestand is gemaakt. Is dat programma niet op uw computer geïnstalleerd, dan wordt er – indien beschikbaar – een alternatief voor het programma gebruikt.

Een veelgebruikte handeling met de muis is slepen. Slepen doet u zo: selecteer een bestand en verplaats het terwijl u de muisknop ingedrukt houdt. U kunt een selectie naar een andere plek in een Finder-venster slepen, of naar het bureaublad of een andere map op de computer. U gebruikt slepen ook om het uiterlijk van een Finder-venster aan te passen of om onderdelen aan een venster toe te voegen.

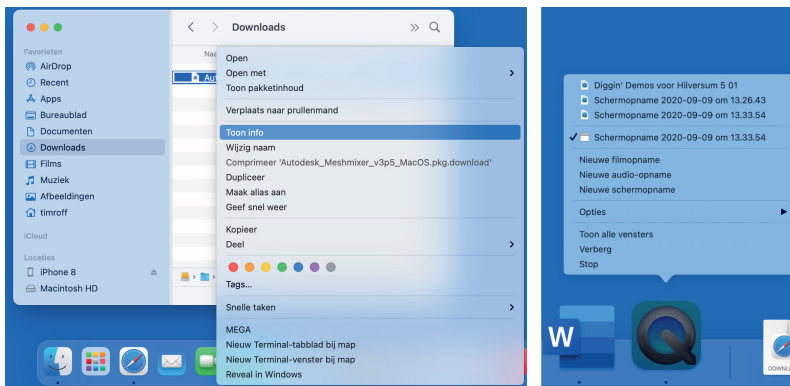
Slepen

Hebt u ervaring met Windows, dan bent u gewend aan een muis die is voorzien van minimaal twee muisknoppen. Oorspronkelijk werd de Macintosh-computer bediend met een muis met slechts één muisknop. U kunt de rechtermuisknop simuleren door de Ctrl-toets in te drukken voordat u klikt, of met twee vingers klikken op het trackpad.

De rechtermuisknop

Contextmenu's

Een zeer goede reden om een rechtermuisknop te willen gebruiken, vormen de zogeheten contextmenu's (ook snelmenu's genoemd). U activeert die met de rechtermuisknop. Contextmenu's bieden extra functies die binnen de context van het geselecteerde object vallen. Opent u bijvoorbeeld een snelmenu na het selecteren van een bestand, dan ziet u opties die van toepassing zijn op dat type bestand. Doet u echter hetzelfde bij een knop, een lege plek in een venster of een programmasymbool, dan krijgt u weer andere opties.

Snelmenu's bieden snel toegang tot commando's.

Het toetsenbord

We wijzen u op enkele bijzondere toetsen die niet zijn bedoeld om tekst te typen, maar om opdrachten te activeren of extra functies te bieden. Linksboven vindt u de Esc-toets (*Escape*), waarmee u vensters kunt sluiten of acties onderbreekt. Daarnaast staan de functietoetsen, waarmee u speciale functies van macOS gebruikt. Op de nieuwe toetsenborden van elke Mac staan symbolen op de functietoetsen die als geheugensteuntje dienen voor de opties die Apple hieraan heeft toegekend.

Functie-toetsen

I. Inleiding

Dit zijn de toetsen die we terugvinden op de meeste toetsenborden van Apple.

Touch Bar en Touch ID Sommige MacBook Pro-modellen zijn uitgerust met een zogeheten Touch Bar, een in het toetsenbord ingebouwde glazen strook die u kunt bedienen met Multi-Touch-gebaren. De Touch Bar bevindt zich op de plaats van de functietoetsen boven aan het toetsenbord en past zich automatisch aan uw werkzaamheden op de Mac aan. U krijgt relevante tools te zien waarmee u bekend bent, bijvoorbeeld de schuifknoppen om het volume en de helderheid aan te passen, maar de interactieve strook biedt ook methoden om door content te bladeren en intelligente typefuncties zoals emoji te gebruiken. In sommige apps kunt u de Touch Bar zelf instellen met de opdrachten die u zelf het handigst vindt. De Touch Bar kan ook worden gebruikt om uw Mac te ontgrendelen met Touch ID. Zo hebt u bijvoorbeeld veel sneller toegang tot systeeminstellingen en vergrendelde notities, of kunt u schakelen tussen gebruikersaccounts.

Mission Control De voorzieningen Mission Control en enkele andere programma's gebruiken de functietoetsen. Als de beloofde actie van een functietoets niet werkt, gebruik de functietoets dan in combinatie met de Fn-toets.

Pijltoetsen

De pijltoetsen op het toetsenbord worden ook wel 'cursortoetsen' genoemd, omdat u hiermee de positie van de cursor verandert. U gebruikt de pijltoetsen om met de cursor door een tekst te bewegen, of om door bestanden in een Finder-venster te bladeren. In sommige programma's verplaatst u er ook objecten mee, of zet u het geluid harder en zachter.

Bijzondere toetsen

De Ctrl-toets (*Control*), Alt-toets (ook *Option*-toets genoemd) en Cmd-toets (*Command*) gebruikt u in combinatie met de 'gewone' toetsen. Daarmee krijgt u extra commando's en functies in programma's tot uw beschikking. We noemen dergelijke toetscombinaties sneltoetsen.

Het belang van een reservekopie

De verleiding is vast groot om direct aan de slag te gaan met de programma's en voorzieningen van macOS, maar we raden u aan eerst een reservekopie van uw systeem te maken.

MacOS Ventura maakt automatisch een reservekopie voor u met het programma Time Machine. Nadat u het programma hebt ingesteld, maakt Time Machine ieder uur en iedere dag, week en maand een reservekopie van uw vaste schijf (of schijven). Zodra de externe schijf geen vrije ruimte meer heeft, worden de oudste kopieën verwijderd om plaats te maken voor actuelere reservekopieën. U hoeft nooit meer bang te zijn dat u bestanden kwijtraakt, want met Time Machine kunt u letterlijk terugreizen in de tijd. U gaat naar de datum (of het tijdstip) waarop u een bestand nog had en plaatst het terug.

Bent u niet in het bezit van een extra vaste schijf? Schaf die dan zo snel mogelijk aan. Let erop dat de USB- of Thunderbolt-schijf minimaal de dubbele opslagcapaciteit heeft van de vaste schijf in uw computer. Vooral mediabestanden zoals foto's, video en muziek vreten schijfruimte. Externe vaste schijven vanaf 1 TB zijn tegenwoordig prima betaalbaar, dus bezuinig hier niet op.

Om te achterhalen hoeveel opslagcapaciteit de schijf in uw computer heeft, selecteert u het icoon van Macintosh HD. Kies het menu **Finder, Archief, Toon info**. Het dialoogvenster toont de beschikbare capaciteit, de hoeveelheid gebruikte schijfruimte en de hoeveelheid schijfruimte die u nog kunt gebruiken.

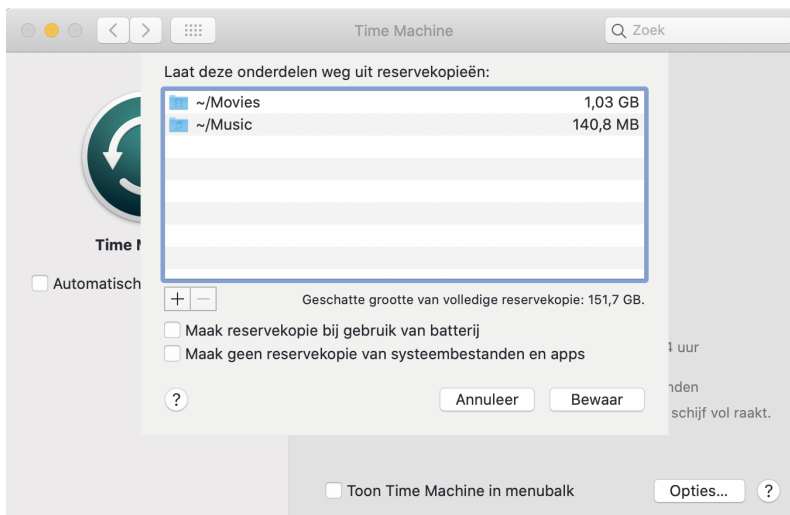
Zodra u voor het eerst een externe vaste schijf op uw computer aansluit, krijgt u het verzoek of u de schijf wilt gebruiken met Time Machine. Na bevestiging verschijnt het dialoogvenster van Time Machine.

Time Machine

Extra vaste schijf

Hoe groot is uw vaste schijf?

Plug in dat ding

U kunt bij het maken van een reservekopie met Time Machine ook specifieke bestanden uitsluiten.